

BEINVLOEDING VAN MENSEN

De beïnvloeding van de mens is een kwestie, die niet alleen verklaard kan worden door een geestelijk ingrijpen. Het is onmogelijk dit onderwerp op de juiste wijze te behandelen zonder allereerst uit te leggen in hoeverre psychische beïnvloeding door elke willekeurige, buiten de mens bestaande factor mogelijk is. Eerst wanneer we dit duidelijk hebben gemaakt, kunnen wij aantonen dat ook uit onze wereld b.v. een beïnvloeding mogelijk is en wat méér is, hoop ik u zelfs te verklaren hóé dit gebeurt, op welke basis en waarom.

Echter allereerst nu naar de mens.

Er zijn over dit onderwerp de laatste tijd al heel wat verschillende lezingjes gegeven in ander verband. Het is misschien erg vrijmoedig, wanneer ik aanneem dat u de doorsnee van die argumenten dus wel zult kennen. Maar er is zo dadelijk gelegenheid tot discussie; u heeft dan ook de gelegenheid mij deze dingen eventueel te laten herhalen.

De mens heeft wat men noemt de psyche. De psyche is een geheel van onderbewustzijn, bovenbewustzijn, redelijk- of dagbewustzijn en enkele geestelijke factoren. Het is dit bewustzijn dat de reactie van de mens a.h.w.verklaart, verduidelijkt. En het vreemde is, dat deze mens niet logisch reageert. Zou dan een absolute logica en reactie mogelijk zijn? Ach, vrienden, het zou voor ons heel gemakkelijk zijn de mens op de juiste wijze te beïnvloeden. Gelijktijdig echter zou de mens dan veel onafhankelijker staan tegenover onze poging dit te doen. Nu echter wordt de mens geleid door innerlijke drang- of begeertefactoren, die hij zichzelf niet realiseert. De voorbeelden daarvan zijn te over te geven. Wat zou u denken van iemand, die een auto heeft en deze na drie jaren afdankt, omdat het zo'n oud model is. Onlogisch? In feite wel. Want zolang het geheel bruikbaar is, is er geen enkele reden om tot vernieuwing over te gaan buiten een prestige-overweging. De mens wil graag aanzien hebben. En voor dat aanzien betaalt hij heel wat. Als men u morgen wijs maakt dat een slangen-fricassée (en dan speciaal van ratelslang) het enige gerecht van de haute volée is, dan mijne vrienden, zijn er zeer velen die ondanks maagbezwaren en klachten ratelslangen-fricassée eten. Ook hier weer een poging tot identificatie met wat men meent het betere, het juistere te zijn.

Het gevolg is dat de mens al in zijn normale leven, in de normale verbruikersmarkt, niet reageert op een prettige wijze; of het moest dan zijn voor de reclamebureaus, die juist hierin hun broodwinning vinden. Wanneer dit op het gebied van koop en verkoop zo is, dan moet dit ook op een ander terrein gaan.

Wanneer wij elkaar ontmoeten, dan staat u hier tegenover mij en u kijkt mij eens aan en denkt: Wat is dat voor een mens? Wat is dat voor een wezen, wat is dat voor een geest? U ziet details, waarvan u helemaal niet weet wat ze betekenen. U reageert erop. Wanneer ik in mijn betoog u steeds maar weer de kans geef te zeggen: "Ja, maar dat heb ik altijd al gezegd," en u daarnaast enkele nieuwe, belangrijke elementen geef, dan zult u, omdat ik u gelijk geef, gaarne de verdere argumenten accepteren.

Wanneer u dolveel houdt van - noem maar eens een gerecht - sausijzen of van mokkataart met slagroom, dan is het ook voor mij heel eenvoudig om u mee te krijgen naar een ander terrein; wanneer ik u maar vertel dat deze gerechten voor uw gezondheid, voor uw lijn, kortom voor uw hele leven

belangrijk zijn, zodat u kunt toegeven aan uw begeerte, dan zult u geneigd zijn vele andere dingen van mij te accepteren. Want heb ik niet juist en redelijk gesproken?

Kijk, vrienden, dit moeten wij vooral goed begrijpen. De mens wordt door zijn hele omgeving steeds beïnvloed. En deze beïnvloeding is een voortdurend spel van angsten, vrezen en begeerten. Vandaag komt u hier met de drang iets te weten over de geest. En wanneer ik het me gemakkelijk zou willen maken, zou ik u een receptenboekje kunnen geven, waarmee u gegarandeerd - tenzij uzelf in gebreke blijft - de geest kunt bereiken. En dan gaat het grootste gedeelte van u allen volkomen tevreden huiswaarts. "Want," zo zegt men, "wanneer dit nu niet gaat, dan zou het mijn schuld zijn en het kan mijn schuld niet zijn, dus sta ik met de geest in contact." Want dit is uw begeren. Zolang ik speculeer op het toegeven aan uw begeren; wanneer ik anderzijds u help om bepaalde angsten zo te draaien, dat u ze van u af kunt schuiven, dan zult u me dankbaar zijn, dan zult u me accepteren.

Een voorbeeld daarvan vindt u in de ondergangsgedachte, die zo vaak wordt gepredikt. Er zijn steeds weer stemmen, de hele wereld door, die niets anders doen dan roepen: "Het einde der tijden is nabij." En altijd zijn er weer die zeggen: "Ja, dat moet nu zo zijn. Het einde der tijden komt natuurlijk. Laat ik zorgen dat ik uitverkoren ben, want," zo zegt men, "indien ge goed zijt, indien ge aan bepaalde voorwaarden voldoet, dan zal het einde der tijden u voorbij gaan en gij zult eeuwig leven." Uitschakeling van angst.

In Finland is er een man geweest, die daar een heel handig gebruik van maakte. Hij zeide nl. tegen iedereen: "Over drie maanden gaat deze wereld ten onder. Nu heb ik een goddelijke zending. Als je mij nu maar alles geeft, wat je bezit, dan zal ik zorgen dat je door mijn goddelijke zending verlost wordt en dat je bij deze wereldondergang niet zult lijden, maar ineens in de eeuwige zaligheid staat." Bijna drie dorpen hebben bezit aan deze mens overgedragen en bijna drie dorpen hebben na de bepaalde datum diep berouw gehad. / hun

Ook hier blijkt weer, hoe de mens zich zelfs van het meest onredelijke laat overtuigen, als er een beroep wordt gedaan op enkele angsten; als er een beroep wordt gedaan vooral op de neiging van de mens de meerdere te zijn, een uitzonderingspositie te bekleden, zichzelf a.h.w. buiten de gemeenschap te stellen in een verhouding van superioriteit. Het is hetzelfde wat het de modekoningen mogelijk maakt om de meest absurde dameskleding tegen zeer hoge prijzen aan de man te brengen. "Madame, cette modèle est exclusive." "Dit is maar voor één keer, mevrouw. Dat wordt niet meer gemaakt, hiermee zult u iedereen de ogen uitsteken." En men wil graag iets bijzonders zijn, men wil opvallen....en men betaalt. Maar dacht u dat het anders is voor de geest dan voor de stof? Een beïnvloeding uit de geest is aan de ene kant eenvoudiger, aan de andere kant veel moeilijker dan u zich kunt voorstellen. Eenvoudiger, omdat wij zeer snel kunnen zien wat uw behoeften, wat uw wensen, wat uw verlangens zijn. Eenvoudiger, omdat we daarop gemakkelijk kunnen speculeren en een beroep doen en zo u dwingen om als een bijkomstigheid, als een accessoire mee te nemen wat wij u daarbij aan lering of verplichting willen geven. Een moeilijk iets, indien wij verantwoordelijk willen blijven. Want wij hebben geen recht om uit de geest de mens in zijn nadeel te beïnvloeden. Het zou voor u misschien gemakkelijk zijn. We zouden u kunnen zeggen: "Werp uw banden af. Wees vrij, er bestaat geen enkele reden om medemensen te zien als iets waar je rekening mee moet houden. Ga je gang maar." Er zouden dan velen zijn, die dankbaar zouden zeggen: "Is dat nu geestelijke waarheid? Hè, nu zullen we beginnen." Wij zouden u dan echter in een verkeerde verhouding brengen tot uw wereld en u dientengevolge verderven, in plaats van u te verheffen en zo te doen beantwoorden aan datgene, waarnaar wij - als beïnvloeders - geestelijk zelf streven. Waarvan we dromen.

Nu is het natuurlijk ook heel eenvoudig om van een ander middel gebruik te maken. Er zijn tijden geweest, dat de kerken grotendeels hun gezag dankten aan de z.g. donderredevoeringen. Er zijn monniken geweest en predikers - zelfs de natuurkundige Plantijn (de kaartenmaker dan) maakte zich daaraan dikwijls schuldig - die uren lang niets anders konden doen dan zeggen: "Want weet je dat de hel bestaat? Weet je dat de duivel bestaat? Weet je wat voor kwellingen er zijn? En dat is het loon van uw schuld en uw zondigheid." Totdat de mensen klein en rillend zeiden: "Maar wat moeten wij dan doen?" "Ja, dan moet ge u bekennen tot de Heer en ge moet goed offeren." En dan werd er geofferd. En dan bekenden zij zich tot de Heer - zoveel mogelijk.

Er is een tijd geweest, dat men aflaten kocht, omdat men wist schuldig te zijn en men voor deze volkomen fictieve waarde grote bedragen over had voor zekerheid van binnen.

Kijk, ook wij kunnen daar gebruik van maken. Wij kunnen u achtervolgen met demonische dromen. Het is niet zo moeilijk, want ge draagt allen schrikbeelden in u. Wij kunnen u beïnvloeden met angst- en schrikbeelden en u dwingen te doen wat wij willen. Maar wij mogen dat niet doen, want het is niet eerlijk. Het is niet een werkelijke bewustwording die daardoor wordt bevorderd. Dus ligt dan het begin van de zaak voor u open. De mens is gemakkelijk te beïnvloeden: beïnvloeding door het onderbewustzijn; beïnvloeding door de rede; beïnvloeding zelfs door de bovenbewuste krachten, die gehele volkeren of gemeenschappen tezamen binden. Maar aan al die gevallen is één gevaar verbonden: Door het onredelijk versterken van argumenten of kwaliteiten, die in de mens zelf liggen, ontnemt men hem een deel van zijn eigen persoonlijkheid. En wij gaan uit van het standpunt, dat dit niet geoorloofd is.

Al wat ik u nu ga vertellen over de beïnvloeding van de mens, is dan ook niet gebaseerd, uitdrukkelijk niet gebaseerd, op een misbruik maken van de kwaliteiten die in de mens schuilen. Er bestaan andere methoden en als u belangstelling heeft, kunt u tijdens de discussie daarop terugkomen. Maar nu gaat het dus over de mogelijkheid een mens te beïnvloeden zonder gebruik te maken van onredelijke, onjuiste of voor de mens schadelijke eigenschappen.

En dan beginnen wij allereerst met de doodnuchtere en de doodgewone beïnvloeding. U heeft allemaal wel eens van die flitsen, van die onverwachte associaties. En in sommige gevallen kunnen wij bewijzen, dat zij voortkomen uit het onderbewustzijn. In andere gevallen is dat niet zo gemakkelijk te doen. Dan kan er sprake zijn van een geestelijke beïnvloeding van een mens. Hoe doet de geest dit? Wel, op zichzelf is de zaak eigenlijk zo simpel, dat veel woorden daarvoor overbodig zijn.

Men neme in de mens de associatie die mogelijk is en zorg door eigen stimulansen ervoor, dat deze tot een realiteit wordt. Verhelder het normale gedachtenspoor een klein beetje, zorgende binnen de bestaande mogelijkheid te blijven en de mens zal in zichzelf tot een nieuwe ontdekking komen, een nieuwe openbaring krijgen.

Nu lijkt het u misschien dat deze beïnvloeding van weinig belang moet zijn. Ik kan u echter verzekeren, dat juist deze factor voor de geest een van de meest belangrijke is. Niet iedere mens is sensitief genoeg; niet iedere mens is bereid om zijn redelijk denken een ogenblik te doen verslappen en zo te komen tot een aanvaarden van geestelijke kwaliteiten en waarheden. Maar praktisch een ieder is bereid om een ongewoon denkbeeld, dat in hem opkomt, nader te beschouwen en het eventueel in praktijk te brengen. Wij maken hier gebruik van een zwakheid van de mens, dat is zeker. Want ook hier is de eigenaardige gedachtencombinatie aanlokkelijk, doordat ze een zekerheid, een uitzonderlijkheid belooft, een "iets boven of buiten de menigte staan". Zij maakt het ons mogelijk om invloed uit te oefenen in praktisch elk milieu. Zij maakt het ons mogelijk mensen te waarschuwen voor gevaren op een onmerkbare wijze.

Laten wij hier eerst een voorbeeld geven van de gevaren: U staat in een machinefabriek. Boven gaat een takel voorbij met een zwaar werkstuk erin. Dat werkstuk slipt uit de strop. Het kan neervallen. Blijft u staan, dan wordt u gewond. Nu zou het u natuurlijk gezegd kunnen worden of door een droom zijn getoond, dat het gevaar zal bestaan. Dit is echter een ingewikkelde procedure. Ze heeft meer bewijskracht, zeker. Om u te redden doet de geest niets meer of minder dan de eenvoudige impuls geven: kijk naar boven! Gezien het feit, dat er boven u beweging is en een mens van de oertijd af gewond is geweest op alle beweging te letten, zal die mens opkijken. Hij zal het gevaar zien en versneld kunnen reageren. Op die manier is een mensenleven gered.

Wij kunnen een mens b.v. argumenten laten horen en een ogenblik zijn aandacht doen bepalen op één argument, zodat twee of drie andere hem voorbijgaan. Het gevolg is dat hij een vertekend beeld krijgt van het gesprokene, zeker, maar gelijktijdig een zodanig inzicht in dat ene punt zal hebben, dat zijn beslissing gewijzigd kan worden. Deze methode zal in toenemende mate gebruikt moeten worden om ervoor te zorgen dat Rondetafel-conferenties tenminste nog enig nut zullen hebben. Zij is in het verleden al politiek gevolgd en zij wordt ook op het ogenblik dikwijls gebruikt ter beïnvloeding van regeringscentra, grote religieuze bijeenkomsten, enz. Het is eenvoudig en vraagt geen erkenning van het para-normale, dus zal het bij degenen, die dit wensen te verwerpen, geen verzet wekken.

Deze soort beïnvloeding komt in uw eigen leven regelmatig voor en ik denk dat er maar heel weinigen onder u zijn, die niet tenminste tien- à twaalfmaal een dergelijke beïnvloeding kennelijk hebben meegemaakt, als u maar terugdenkt.

Een verdergaande soort beïnvloeding is natuurlijk een beïnvloeding waarbij het sujet, de persoonlijkheid op wie je inwerkt dus, zich bewust is van die invloed. Hierbij wordt het noodzakelijk de aandacht van die mens zo te leiden, dat je hem bereiken kunt. Dat kan gebeuren door parallellen te zoeken (dus van denken en van benadering). Het kan ook gebeuren door bij eenzijdigheid een schok tot stand te brengen en zo dus een aandacht, een luisteren af te dwingen. Bij deze eenvoudige waarschuwingen gaat het nog niet om - wat wij noemen - helderziendheid of helderhorendheid. Die gevallen zijn incidenteel. U zou misschien een enkele keer een paar woorden horen en u weet niet van waar ze komen. U wordt aangeraakt en u weet niet waardoor. U blijft stilstaan, u denkt iets te zien - terwijl u toekijkt, wordt u op iets anders attent. Dit zijn de vormen van beïnvloeding, die dus een eigen reactie mogelijk maken door een schijnwaarde zodanig te wekken, dat daardoor werkelijke toestanden of waarden feller worden gerealiseerd.

Ons derde punt gaat al een ietsje verder. Hoe is het mogelijk een mens door beïnvloeding uit de geest helderziende of helderhorende waarnemingen te laten doen? Kijk eens, in de eerste plaats hebben wij dikwijls het voordeel dat de mensen graag willen zien en horen. Het enig nadeel dat eraan vast zit, is dat ze ook zien en horen wanneer er géén indrukken zijn om te zien of te horen. Maar het gebeurt. Wanneer iemand dus wil zien, dan is er niets anders nodig dan te spelen met de waarden, die in hem leven. Wij kunnen hiér een beeld van een herinnering nemen en dáár een impuls van een kleur of een eensgeziene gestalte, allang vergeten. Wij voegen dit samen en we hebben een door helderzien waargenomen beeld. Wij nemen de herinnering aan een bepaald stemgeluid plus enkele woordassociaties, we voegen ze samen en we hebben een door helderhoren geschapen indruk. In deze gevallen wordt althans voor het grootste gedeelte gewerkt met datgene, wat in de mens zelf leeft. Natuurlijk, wij zullen bij deze wijze van beïnvloeding ook wel eens verder willen gaan. Wij willen iets tonen of laten horen, wat niet tot het bewustzijn van die mens zelf kan worden gerekend. Het is dan weer allereerst noodzakelijk

associaties op te roepen. Maar nu geen vorm- maar stemmingsassociaties. Dit is een methode, die doet denken aan hypnose in lichte graad, waarbij dus het werk van de suggestor hierin bestaat langzaam maar zeker de beelden van zijn sujet te vervangen door opgelegde beelden. In dit geval kunnen wij inderdaad visioenen tonen van grote betekenis en inhoud. Wij kunnen mededelingen doorgeven, die geheel vreemd zijn aan de persoonlijkheid. Het komt minder voor dan u misschien denkt, maar het is mogelijk.

Een stap verder doen wij, wanneer wij komen tot een gedeeltelijke lichamelijke beheersing. Bij de gedeeltelijke lichamelijke beheersing kunnen wij krijgen: het automatische schrijven, het volbrengen van onbewuste gebaren, schilderen, het hanteren (zonder zich bewust te zijn van eigen drijfveer) van kruis-en-bord, ouida-bord enz. Ook de planchette moet dus onder deze beïnvloeding worden gerekend. Hier worden de spiertrekkingen beheerst. Dit kan ten dele geschieden uit de kleine hersenen. Het is een eenvoudige methode, omdat wij niet tegenover bewustzijnswaarden komen te staan. De grote belemmering is hier dan ook niet, dat men uit het onderbewuste misschien niet voldoende waarden geeft, maar dat men - bewust zijnde van de manifestatie - tracht deze aan te passen aan eigen wensen. En u begrijpt wel dat wanneer u een impuls geeft en wij geven een impuls het al heel erg moeilijk is om uit de geest zo krachtig te werken, dat uw eigen impuls geheel wordt uitgeschakeld. Zij kan onderdrukt worden tot een derde van haar eigen normale kracht, maar ze blijft aanwezig. Het gevolg is, vrienden, dat bij deze methode de eigen persoonlijkheid dikwijls het resultaat zeer sterk beïnvloedt. Aan de andere kant wordt het ons ook weer mogelijk hiermee zekere bewijzen te geven. Bijvoorbeeld bij automatisch schrift het imiteren van het schrift van één, die is overgegaan. Na enkele oefeningen is dat meestal mogelijk. De geaardheid van een schrift door de herinneringsassociaties daarmee verbonden, maakt het tot een kwestie van sentiment. Het wordt gemakkelijker aanvaard. Hetzelfde geldt voor schilderen. Wij kunnen via dit automatische natuurlijk niet alle symbolen gaan schilderen, die we maar wensen. Dat gaat niet. Maar wat we wel kunnen doen, is bepaalde beelden in kleur en in lijn een zodanige associatieve waarde geven, dat iemand met een bepaalde geestelijke instelling, die het beziet daardoor ontroerd wordt en in zichzelf bepaalde gedachten wekt. Hiermee kan dus ook een vaak langdurige beïnvloeding van een groot aantal individuen bereikt worden. Het staat echter niet vast wie we zullen beïnvloeden. Buiten de originator van de beïnvloeding dus en zijn onmiddellijk sujet is er geen zekerheid. Zo zijn we dan weer wat verder gekomen tot de kwestie van mediumschap enz. Ik wil daar hier niet te ver op ingaan. Ik neem aan dat u er voldoende van weet. Kort gezegd dit:

Bij mediumschap bestaan zoveel verschillende vormen, dat praktisch elk medium van een ander enigszins verschilt door de wijze, waarop hij of zij wordt beïnvloed, de mogelijkheden die de hantering biedt en zelfs de diepte van de inbeslagname (dus de volkomenheid van beheersing). De gebruikte vormen zijn:

In de eerste plaats het licht aanzetten, waarbij het gedachtenproces na een door het sujet zelfgemaakt begin, aan de hand van eigen associaties wordt geleid in de richting, die de manipulator wenst. Hier krijgen we te maken met inspiratief werk; vaak met een zichzelf verliezen. Het is nooit zeker dat deze invloed uit de geest is, omdat de mens ook zichzelf in zijn fantasieën en ideeën kan verliezen en daardoor kan worden gedragen bij het uitspreken van een betoog, een redevoering, bij het acteren van een bepaalde rol enz.

De volgende vorm gaat iets verder. Zij betekent een gedeeltelijke uitschakeling van de eigen beheersing. Gebaren, soms ook de gelaatsuitdrukking is niet geheel de eigene. Het is ook mogelijk dat er in het geheel geen uiting doorkomt en men dus een soort "dood" gezicht krijgt. In dergelijke gevallen zal het eigen bewustzijn nog alles wat er gebeurt waarnemen.

Het kan daarop invloed uitoefenen, maar gezien de machteloosheid van ledematen en bepaalde organen, kan er zuiverder worden doorgegeven dan normaal het geval is.

Half-trance betekent een verlies van eigen beheersing met dikwijls het behoud van eigen optreden. Wij hebben dan te doen met een grondsignaal dat wordt vertaald, zoals bij een telegraaf. De letters uit de verte worden afgedrukt met het lettertype van het toestel, dat de impuls opneemt.

Bij een ietwat diepere vorm van trance krijgen wij eerder te maken met een soort beeldoverbrenging, een soort televisie. De totale inhoud wordt overgebracht, maar wordt vaak verkleind uitgestraald, gestoord en beperkt. Naarmate de trance-toestand dieper wordt, wordt het mogelijk het sujet op een eenvoudige wijze te beheersen. Er bestaan daarbij drie vormen.

Bij de z.g. volle- of dieptrance bestaat allereerst de onmiddellijke hantering. Hierbij zal de geest trachten zich te vereenzelvigen met de persoon en dus alle lichamelijke functies en impulsen zoveel mogelijk verrichten binnen die persoon. Dit heeft het nadeel dat de geest in deze gevallen wordt aangetast door de gesteldheid en gedachten van het sujet, waarin hij zich bevindt. Deze beïnvloeding kan soms zeer sterk zijn. Het voordeel is, dat elke maar ook elke actie en reactie van het sujet beheerst wordt en door eigen willen wordt geleid.

Oversluiting. Hierbij wordt het individu afgezonderd van de buitenwereld en worden zelfs tijdelijk de z.g. bovenbewuste impulsen weggevaagd. Het onderbewustzijn rust evenals het dagbewustzijn op een zodanig laag vlak van activiteit, dat hiervan geen storende werking wordt verwacht. De manipulatie geschiedt door beïnvloeding van de hersenen met een gelijktijdige ommanteling van het gehele wezen. Persoonlijkheidsuitdrukking enz., kan hier worden bereikt, want de kwaliteiten en eigenschappen van het lichaam van het medium bereiken de geest in zeer verminderde mate, zodat deze geheel kunnen worden beheerst.

De derde methode is die van een gewone manipulatie van buitenaf alleen door krachtimpulsen. Bij uitschakeling van de wil kan het lichaam dus als een soort marionette worden gehanteerd en tot spreken gedwongen; men trekt aan de juiste draadjes en de pop reageert. Deze laatste methode wordt zelden of nooit door de lichtende geest gebruikt. Aan de andere kant behoort ze wel tot de methoden, die gebruikt worden in de zwarte magie, b.v. voor de z.g. opstanding van doden, die als tijdelijk medium dienen voor geesten of demonen.

Ja, nu hebben we hier zo'n beetje de voornaamste vormen gehad, waarin die beïnvloeding kan plaatsvinden. Maar we weten nog heel weinig over die invloed zelve. En ik geloof dat het wel goed is ook daar even een paar woorden aan te gaan wijden. Er is heel wat rond u gaande. U zult dat waarschijnlijk niet zo gemakkelijk zien. Een gevoelig mens merkt misschien de spanning rond zich, maar weet niet waaraan ze te wijten is. Hij zal misschien gevoelen dat van verscheidene kanten een poging tot beïnvloeding geschiedt, maar zal niet precies weten hoe of waarom. Het is daarom goed dat we de algemeen voorkomende beïnvloedingen op aarde krachtens hun beweegredenen, hun bron en hun kracht van elkaar trachten te onderscheiden.

Een van de laagste factoren is de practisch onbewuste geest, die door beïnvloeding van een mens op aarde tot een bevrediging tracht te komen. Deze bevrediging ligt altijd op stoffelijk terrein en kan bestaan uit het overmatig gebruik van spijzen en drank, het overmatig nemen van beweging en zelfs in sommige gevallen van sexueel verkeer. Hierbij tracht de geest dus het lichaam van de ander te gebruiken om daaruit de impulsen te verkrijgen, die voor hem of haar noodzakelijk zijn om te ontkomen aan de vereenzaming van een onbewust bestaan. Deze invloeden zijn heel gemakkelijk te beheersen en af te schudden, want iemand die een klein

beetje bewustzijn heeft, weet heel goed wat wel of niet aanvaardbaar is en zal eenvoudig het onaanvaardbare verwerpen. Alleen zij, die een betrekkelijk gering besef hebben van goed en kwaad en daarnaast zeer weinig zelfbeheersing, vallen onder de z.g. opendeur-gevallen of mediums, die dus praktisch elke invloed doorlaten en die de gelegenheid geven zich te openbaren en te uiten. Veelal zijn deze patienten tevens in meer of mindere mate lijdend aan vallende ziekte of behoren tot degenen, die een niet volledig ontwikkeld hersenstelsel hebben. U zult begrijpen dat we hier niet veel over behoeven te zeggen. Dit zijn incidentele beïnvloedingen en zij behoren niet tot een algemeen plan.

In het duister echter - of aan de voor de mens demonische zijde - vinden we andere beïnvloedingen, die meer georganiseerd en daarom gevaarlijker zijn. We moeten één ding onthouden: Men denkt dat de z.g. slechte kant u zal aansporen tot bandeloosheid e.d. Daarin vergist u zich zeer. Want zij wil elke wereldbinding verbreken. Zij wil u isoleren en in deze isolatie de levensvatbaarheid van uw eigen wereld zowel als van uw ziel verminderen. Deze entiteiten gaan dan over het algemeen ook uit van een zekere orthodoxie. Zij vragen grote offers en zij trachten u voortdurend aan te sporen tot een zo volledig mogelijke zelfbeperking. Zij trachten u minachting bij te brengen voor al datgene, wat behoort tot de normale levensfuncties van de mens, voor al datgene, wat behoort tot de mensheid zelve. Deze geesten trekken natuurlijk bij voorkeur naar persoonlijkheden, die al geneigd zijn zich tegenover of buiten de maatschappij te plaatsen. Hun poging is echter niet om een enkele mens te beïnvloeden, maar een bepaalde gedachtensfeer te scheppen. Zij willen proberen het menselijk zijn zozeer te doden, dat geen werkelijk geestelijk leven daarbinnen meer mogelijk is. Hun haat voor elke bewustwording, elke uitbreiding van het "ik" naar het lichte toe, is hier de drijfveer. Zij zijn vaak zeer machtig, zeer geschoold en kunnen enorm veel weten. Zij werken niet samen in groepen, maar zijn wel geneigd een ander bij te staan in het volvoeren van een reeds begonnen ontwerp. Er is dus van te voren geen organisatie, maar wanneer een tendens bestaat, gaat een ander daarop in. Wij zien dat deze factoren zeer sterk werkzaam zijn bij b.v. oorlog. Zij gaan dan uit van het standpunt: wij hebben hier chaos, wij kunnen die chaos versterken. Zij doen dit niet door te zeggen: "Laat de zaak maar waaien." Maar door te zeggen: "Discipline, plichtsbetrachting, hardheid, hard-zijn tegenover de vijand. Je kunt die vijand niet toegeven. Het is je recht, het is je heilige plicht." En op deze manier brengen ze zeer velen er toe dus de chaos te vergroten met wreedheid en hardheid. Het vertrouwen van de mens in de mens en zo de levensvatbaarheid van de mensheid als geheel te verminderen.

Ook op ander terrein doen ze dit. Ze proberen angst en haat te kweken door te wijzen op misleidingen. Wanneer men u begint te vertellen, dat de grootste vijand van het Christendom de kerk van Rome is, dat de kerk de hoer van Rome is, dan heeft men een haat-element dat nooit uit een gezonde, lichtende geest voort kan komen, maar wat voor de mens toch zo bijzonder aantrekkelijk kan zijn. Denkt u aan hetgeen ik u hier eerst heb gezegd. Hier wordt gespeculeerd op uw zwakte, uw behoefte tot exclusiviteit, uw verlangen om aan zekere angsten te ontkomen. En dit speculeren kan soms bijzonder goed gelukken. Hoe kleiner de kringen zijn, die absoluut vijandig tegenover elkaar kunnen worden gesteld, hoe groter het resultaat van deze duistere beïnvloeders.

Aan de andere kant vinden we natuurlijk ook allereerst weer een betrekkelijk lage factor: de poging om iemand, die je kent te beïnvloeden. Als iemand is overgegaan en hij heeft grote interesse in u of in bepaalde zaken in de stof, dan zal hij daar misschien niet zo gemakkelijk afstand van doen. Hij zal dan trachten uit de geest in te grijpen en b.v. bepaalde stoffelijke ontwikkelingen, die hij zich had voorgenomen mogelijk te maken, alsnog mogelijk te maken; dan wel iemand, die hij gedurende het

hele leven heeft geleid en geholpen, ook nu weer bijstand te geven, te leiden en te helpen. Deze persoonlijke contacten komen in verschillende vormen voor. De eenvoudigste zijn de gewone contacten met hen, die zijn overgegaan.

Een graad daarboven: de z.g. contrôles of geleiders. Ik spreek hier over contrôles en geleiders dus als de persoonsgebonden geestelijke geleiders, helpers van mediums of gewone mensen. Beschermgeesten met een persoonlijke binding behoren hier ook toe. Daarnaast echter alle groeperingen uit de geest (de lichtende geest), die zich niet richten op het heil van de gemeenschap (het geheel) maar op een enkele of op enkele persoonlijkheden.

Daarboven vinden wij groepen, die trachten lering te geven. Hun beïnvloeding is vaak niets anders dan een poging om eigen gedachten op aarde nogmaals te versterken. Gezien het feit, dat we overgaan met al onze kwaliteiten en eigenschappen, is het duidelijk dat iemand, die altijd christelijk geloofd heeft, een impuls kan krijgen om dit Christendom, dat voor hem een verlossende werking heeft gehad, ook aan anderen te prediken. Het besef, dat voor anderen de waarden wel eens different kunnen zijn, is niet altijd aanwezig. Wij krijgen te maken met betrekkelijk kleine groepen, die in feite langs geestelijke weg een christelijk sectarisme prediken.

Even daarboven liggen groepen als de onze. Deze groeperingen zullen enerzijds trachten de mens te beïnvloeden tot een vrijer denken en trachten door hun eigen ervaringen, hun eigen ondervindingen ook in geestelijke sferen, duidelijk te maken wat men het best zou kunnen doen en hoe de zaak moet worden gezien. In tegenstelling tot de voornoemde groepen zullen zij zelden of nooit hun toehoorders trachten te binden of te verplichten tot algehele aanvaarding. Het feit, dat zij dus enerzijds leiding willen geven, maar zich van eigen onvolkomenheid bewust zijn, maakt het hun tevens mogelijk hogere hulp te ontvangen. Hier wordt dus deze beïnvloeding a.h.w. de middelaar voor hogere krachten, die hun de hele-wereld-of-werelden-omspannend plan ook via deze groepen tot uiting trachten te brengen.

De beïnvloedingswaarden hierboven gelegen zijn de werkelijk ingewijden. Zij kunnen zowel in de stof als in de geest bestaan, maar zijn zich tot ver boven het mentale vlak bewust van geestelijke waarden en sferen. Zij kunnen ook de krachten van die sferen hanteren. Veelal worden zij bijgestaan door groepen van neofieten, door geestelijke groeperingen. Hun inzicht is niet meer een volk of een groep mensen te helpen, maar om de wereld als zodanig een maximale bewustwordingsmogelijkheid te geven. Zij staan daarom in verband met de vaak genoemde Witte Broederschap, die uit een geestelijke en stoffelijke hiërarchie bestaan, een direct contact met het Goddelijke weet op te nemen en anderzijds er niet voor terugschrikt met ook zuiver stoffelijke middelen de volvoering van haar plannen te bevorderen. Heeft geen van de voornoemde beïnvloeders de moed gehad om b.v. een mens in het leven uit te schakelen en door een bewust veroorzaakte ziekte weg te drukken, heeft niemand van hen de moed gehad om geweld te doen ontbranden als enig middel om een groot gevaar voor de mensheid uit te roeien, de Witte Broederschap vreest deze dingen niet en volbrengt ze.

Boven haar staan bijna goddelijke hiërarchieën, die vaak optreden als de beïnvloeders of zenders van ingewijden. Noem ze maar Boeddha's, dus alle verlossers en profeten. Zij zijn de directe weergave van het Hoog-Goddelijke en trachten in de termen van een bepaalde tijd en wereld de mensheid een weg te wijzen uit verwarringen, welke door de Witte Broederschap slechts met zeer veel strijd en pijn zouden kunnen worden opgelost. En daarmee hebben we dan zo ongeveer het voor u direct kenbare deel afgewerkt. Dat zijn de beïnvloeders, die optreden. Wat zij doen? De kleintjes zullen trachten u te doen leven volgens hun eigen inzichten. De iets minder kleinen proberen u tot een zelfstandig denken te brengen, maar geven

u bij dit denken hun eigen argumenten. Deze zijn directe invloeden in uw eigen leven en worden als zodanig erkend, hetzij door mededelingen langs mediatische weg, langs de weg van kruis-en-bord, van innerlijke bewustwording, helderhorendheid en helderziendheid. Zij zijn het, die inspirerend optreden binnen zekere groepen en dus trachten de mensheid te verheffen op hun eigen manier.

De daarboven gelegen groepen worden minder snel bemerkt, tenzij men grote aandacht geeft aan de haast onmerkbare maar zeer gewichtige veranderingen, die zich afspelen in de wetenschappen, in de sociale omstandigheden en in de politieke verhoudingen. Zij zijn het, die de wereld hanteren. En men moet zich wel degelijk van grote verschuivingen regelmatig bewust zijn, wil men hun werken geheel overzien.

Hebben wij te maken met volledig onverklaarbare, als een schok komende plotselinge veranderingen, hetzij door uitvindingen, het wegvallen van staatslieden, het ontbranden van kleine oorlogen of het ontstaan van b.v. natuurrampen, dan kunnen wij heel vaak zeggen: "Kijk, hier is de Witte Broederschap bij betrokken geweest." Of wel: "Zij heeft dit georgineerd, dan wel zij leidt het zo, dat daaruit het maximum nut wordt getrokken."

U ziet dus, de beïnvloedingen van uw eigen leven en die van de mens zijn betrekkelijk groot. Om daarvan voldoende nut te kunnen trekken zou u natuurlijk veel hebben aan een paar regels. In de eerste plaats ten aanzien van de techniek van beïnvloeding en in de tweede plaats ten aanzien van de techniek om die beïnvloedingen a.h.w. te behandelen. (Interesseert het u, als ik u die geef?) Ja? Nu goed.

In de eerste plaats: wanneer in u bepaalde gedachtengangen of beelden rijzen, die gepaard gaan met b.v. een heftige correctie of een heftig zelfverwijt, moet u deze beelden trachten te ontleden. In vele gevallen zult u zien, dat of wel de drang tot de actie dan wel het zelfverwijt niet reëel is volgens uw eigen levensopvatting. Er is dan een beroep gedaan op in u verborgen factoren. Door ze bewust te ontleden, kan men zien wat de geest tracht te bevorderen of te voorkomen en zal men in staat zijn of wel zich afdoende te verweren dan wel door eigen gedrag het tot stand komen van hetgeen de geest verlangt aanmerkelijk te versnellen en vollediger te maken.

In de tweede plaats: de geest zal bij zijn beïnvloedingen heel vaak gebruikmaken van een soort wipspelletje. Er zijn gedachten, die regelmatig op de voorgrond komen om onmiddellijk weer te verdwijnen. En hun terugkeer kan op den duur haast obsederend worden. In zeer vele gevallen is er dan sprake van een door de geest gegeven stimulans, die - werkend met waarden uit het onderbewustzijn - u in een bepaalde richting tracht te dwingen. Het erkennen van dit effect (de steeds weer terugkerende gelijksoortige gedachte, begeerte of angst) maakt het u mogelijk de beïnvloeding zelf te constateren en dus uw eigen houding te bepalen. Overdenk datgene, wat zó steeds weer opkomt, ernstig en volledig. Bepaal uw eigen houding daartegenover en handel zo snel en zo volledig mogelijk. Op deze wijze wordt de beïnvloeding, die niet juist is, uitgeschakeld, terwijl datgene wat wel juist is door het zo snel mogelijk te volbrengen in een meer reëel vlak wordt gebracht. Hierdoor wordt het u mogelijk om scherper en helderder contact te krijgen met de geest, die de beïnvloeding oorspronkelijk teweeg bracht.

In de derde plaats: er wordt heel vaak gebruik gemaakt van uw lichamelijke kwaliteiten, eigenschappen en begeerten om op deze wijze iets te stimuleren. Ik denk hierbij o.a. aan droombeelden van een ten dele erotische geaardheid, waarbij echter inwijders, grote geesten, optreden en in een contact met de mens niet slechts een erotische bevrediging maar ook een reeks van denkbeelden veroorzaken. Het is duidelijk, dat deze dromen op zichzelf zelden of nooit juist zijn. U moet me niet kwalijk nemen, wanneer ik vaststel dat de Heer Jezus of andere grote inge-

wijden wel wat anders te doen hebben dan u op deze wijze in uw droom te bezoeken. Maar er is hier klaarblijkelijk een drijfveer. Er moet iets in u worden gewekt om wat tot stand te brengen, en het kan de geest nooit alleen om het lichamenlijk effect gaan. Dit wordt slechts gebruikt om u eraan te binden. Tracht dus na te gaan wat er behalve de zuivere erotiek voor u als geestelijk of les-element in uw dromen schuilt. De realisatie daarvan zal over het algemeen - tenzij u zichzelf niet meester bent - het erotisch effect doen wegvallen en daarvoor in de plaats een helderder en redelijker ontvangst van de lering of argumentatie mogelijk maken, welke eerst met de erotiek was verknoopt.

Een ook vaak gevolgde techniek - vooral voor meergevorderden - is het scheppen van helderziende beelden of visioenen, die meestal optreden in de periode vóór het slapen gaan. Vergeet niet dat hierbij sprake is van uw fantasie. Het zijn uw beelden en herinneringen, die gehanteerd worden. Laat u nooit door het geheel van het visioen leiden, maar vraag u af wat de inhoud ervan is, die u niet reeds uit uzelf kende. Let niet op de personen, die zich tonen. Ook niet wanneer u ze hebt gekend en lief gehad. Let niet op de omgeving, maar let op de actie, op de ontwikkeling van het beeld. Hierin ligt de mogelijkheid de oorzaak ervan te achterhalen en de bedoeling ervan te kennen.

Hebben we dit bereikt, dan kunnen we bewust mee of bewust tegen gaan werken, daarbij dus voor onszelf wederom het meest gunstige effect behalen. Helderziende waarnemingen, die onbeheerst zijn (en ditzelfde geldt dus ook voor helderhorendheid) hebben het grote nadeel, dat u bloot staat aan vele invloeden op ogenblikken dat ze niet gewenst zijn. Het wekken van een helderziende waarneming is voor praktisch elke geest mogelijk. Alléén degenen, die nog geheel onbewust zijn van de overgang, kunnen dit soms niet.

Onthoud u echter dat elke invloed, die goed en juist is, bereid zal zijn:

- a. zich terug te trekken, wanneer ze op dit ogenblik niet gewenst is;
- b. zich te herhalen op een tevoren vastgelegd tijdstip. Wanneer die herhaling inderdaad optreedt, kunt u erop rekenen, dat dit een écht beeld is, d.w.z. dat het inhoud heeft. De boodschappen van die beelden en de boodschappen die helderhorend worden waargenomen, behoeven niet wóórdelijk juist te zijn. Ook hier gaat het er eerder om de zin te vinden, de richting waarin de boodschap wijst, dan om de boodschap zelf. Daartoe is het nodig haar rustig te overdenken. Eerst dan kunt u begrijpen wat ze is.

Bij mediamieke beheersing (beheersing onzerzijds) is het alweer: onbewust deugt niet. Onbewust betekent: openstaan voor elke invloed. Een goede invloed zal geneigd zijn u te helpen, u te verdedigen tegen het slechte, wanneer ze zelfiets met u te doen heeft.

Elke geestelijke beïnvloeding van een medium, die niet helpt u tegen een andere beïnvloeding te verdedigen - tenzij u deze zelve wenst - moet worden geacht onvoldoende of onjuist te zijn. Datgene, wat gezegd of gesproken wordt, is van weinig belang. Per slot van rekening een vlo kan u vertellen een olifant te zijn. En wanneer u de vlo niet kunt zien en de stem alleen van binnen hoort, zult u annemen dat het waar is. Ga niet af op verklaringen maar op uw eigen waarneming.

Houd er verder rekening mee dat uw eigen denken en uw eigen instelling dikwijls zal bepalen welke geest tot u zal komen. Een mens die werkelijk bidt, weert bepaalde demonische invloeden af, tenzij zijn angst in het gebed zo groot is, dat hij via de angst bereikt kan worden. Probeer dus tegenover deze verschijnselen steeds zonder vrees te staan. Overweeg ze redelijk en wanneer deze resultaten van bovennatuurlijk, althans buiten uw wereld liggende, invloeden regelmatig in uw leven kenbaar worden, tracht dan door uw eigen wijze van leven en denken uw wezen te predisponeren voor betere invloeden. Onderzoek wat zij u geven. Tracht ermee in contact

te komen. Is dit contact bereikt, dan zal daardoor vaak een uittreding mogelijk zijn; kortom het winnen van een nieuwe inhoud in een andere wereld naast het eigen leven.

Bedenk bij elke beïnvloeding van de geest - wanneer deze ook maar waarschijnlijk dan wel definitief vastgesteld is - steeds dat al, wat tracht uw vrije wil geheel uit te schakelen en u geheel te doen berusten in de wil of de invloed van anderen, uit den boze is. Dit kan nooit goed zijn. De geest die goed wil en sterk genoeg is om de verantwoordelijkheid voor uw leven te dragen, zal u manipuleren zonder u dit te zeggen. De geest die te zwak is om dit te doen, tracht dikwijls u te verleiden haar leiding als groot en krachtig te beschouwen. Houd er rekening mee dat gegeven namen weinig werkelijke betekenis hebben, omdat iedere dwaas zich Napoleon kan noemen of Alexander de Grote. Let niet op de naam, let op de strekking en de inhoud. En vooral, wanneer u mediamieke kwaliteiten hebt en die vreest, leer u daartegen te verzetten. Alles wat tijdelijk uw bloedsomloop stimuleert en uw zenuwspanning iets verhoogt is - mits geen roes veroorzakend - dienstig om het in trance gaan e.d. te voorkomen. Wenst u echter het contact, dan zult u ook genoeg moeten nemen met een reeks van fysieke verschijnselen, die een ogenblik onaangenaam zijn. Want de beheersing van uw lichaam door een andere persoonlijkheid brengt de eigenaardige sensatie met zich, dat je niet jezelf meer bent en zelfs een zeker ophouden van sommige lichaamsfuncties. Accepteer dit. Ga echter nooit in trance, wanneer u niet zeker bent dat er in uw buurt iemand is, die ongewenste invloeden kan verdrijven.

Na al deze regeltjes, waarvan de meeste u misschien wel bekend zijn, een laatste en meest belangrijke regel: Op grond van het feit, dat in de mens elk voertuig aanwezig is, kan hij zich door eigen wil instellen op elke sfeer en uit die sfeer krachten, invloeden en zelfs weten putten. Het doorgeven daarvan aan de stof wordt beperkt door de stoffelijke capaciteiten en mogelijkheden. Wanneer u op eigen initiatief probeert waarnemingen te doen en boodschappen te ontvangen, zult u grote kans hebben meer te bereiken wat u wilt, dan wanneer u wacht op hetgeen men u biedt. Eigen streven is hierbij zeer belangrijk. Het kritisch beschouwen van mededelingen is ook hier noodzakelijk, omdat onderbewuste elementen - vooral in het begin - kunnen optreden. De strekking is wederom bepalend.

Nu heb ik u hier een paar keukengeheimen verkapt van de beïnvloeding van de mens door de geest. Vergeet niet dat de bewuste mens een groot gedeelte van deze beïnvloedingen - buiten die welke aan de Witte Broederschap en hoger worden toegeschreven - t.o.v. zijn medemensen even goed kan laten gelden. Vergeet niet dat zelfs de ongeschoolde mens een beroep kan doen op kwaliteiten in u als b.v. begeerten en angsten en u zo verleiden tot handelingen, die niet rationeel zijn. Besluit daarom, zoveel u kunt, de beïnvloeding die u aanvaarden wilt bewust te aanvaarden. Voorkom obsedering door gedachten, begeerten en angsten door een directe daad in overeenstemming met uw eigen bewustzijn van wat goed is. Alleen op deze wijze zult u de beïnvloeding van de mens voor uzelf kunnen maken tot een weldoende invloed, die de gehele wereld omgeeft.

Ja, nu had ik eigenlijk nog een paar punten. Wanneer we nog tijd over hebben na ons debat, zal ik nog kort willen ingaan op de strijd van licht en duister rond de wereld, waarbij een wederzijdse geestelijke beïnvloeding resulteert in de beïnvloeding van de mens, zij het dan dat deze een vaak halfbewust veroorzaakt bijproduct is van die geestelijke strijd.

--

EEN STEMMINGSBEELD UIT DE OERTIJD DER HUIDIGE MENSHEID.

Ik wil een ogenblik nemen uit de tijd, dat de mens voor het eerst met de geest in contact kwam op een meer bewuste wijze. Dat is dus de tijd van de eerste tovenaars of sjamanen.

Het is in deze tijd nog een woeste wereld. Vergeten is de mens wat hij in onbewustzijn heeft geleerd in Lemurië. En waarschijnlijk zijn de herinneringen van wat in Atlantis bereikt werd in het bewustzijn van de mens allang weer verbleekt. Wij zien de stammen, oermensen van veel verschillende typen, ronddolen en elk voor zich met simpele klanken tot elkaar spreken. Want er zijn dingen die zij vrezen, er zijn dingen die zij verlangen.

Wanneer de avond komt en het kostbare, het goddelijke vuur behoed in de grot zijn rode schijn werpt, begint een eigenaardig concert. Men neemt takken en slaat ze tegen elkaar; men neemt stenen en doet ze samenbonzen. Hol hout, aardewerk, al wat aanwezig is geeft klank, tot zelfs de muur toe. In een steeds sneller ritme slaat men en stampen men en langzaam beginnen de lijven mee te bewegen. Het is een ritme dat spanning opbouwt, ofschoon het weinig melodie of zin schijnt te hebben. Opgewonden klinkt zo nu en dan een kreet op van een van de musicerenden als de kreet van een verlate vogel, die in de avond schril wegvlucht voor een onbekend gevaar. Het vuur flakkert, het stampend geluid gaat voort en dan ineens.....dan is er een gestalte.

Snelle ritmische schreden, bewegingen, een stok wordt gehanteerd, een wapen, vreemde krachten schijnen neergeslagen te worden, sneller en sneller wordt het ritme, maar ook kleiner wordt het aantal instrumenten. Het is alsof het schuifelen en het bewegen van het lichaam een klank van zichzelf heeft in de stilte van de grot en of de avond buiten voor de opening ademloos toeluistert. En dan - terwijl het schuim de man op de lippen komt, de ogen vreemd star verwrongen in het hoofd staan - beginnen klanken en gebaren stamelend zich te reien. De oudsten, die het vaak gezien hebben, zitten haast sidderend vol verwachting stil en nemen het in zich op, alsof ze het willen fotograferen met de ogen. Beeld na beeld, klank na klank. Veel woorden kennen zij niet, deze mensen; misschien 100, 150 woorden, meer niet. Maar het is genoeg. Er bouwt zich een beeld op van wat men moet doen. Van een trek naar een zuidelijker land, van stammen waarmee men moet strijden, van wild dat kan worden gejaagd, van een vloed die een offer vraagt, omdat de geesten van het water de mensen anders niet welgezind zijn. Het is een sidderende man, die met een laatste vertrekking van de ledematen neervalt, een hijgende bewusteloosheid. En het is alsof er iets van kilte wegtrekt uit de grot, of het vuur weer feller opvlamt. Uit de nacht klinken weer de geluiden van elke avond.

De mens heeft gesproken met de geesten. Hij weet niet hoe hij hen zich denken moet: als mensen of als iets anders. Hij wéét niet met welke krachten hij in contact kwam. Maar de geest heeft gesproken en morgen zal de stam trekken, zoals de geest heeft gezegd en ze zal jagen, zoals de geest heeft gezegd, ze zal de offers brengen die de geest heeft geëist. Want de natuur is vol van onbegrepen krachten en gevaren. En de mens zoekt, zoekt naar een zekerheid, die hij alleen in het bovennatuurlijke kan vinden.

De muziekinstrumenten zwijgen. Dan klinkt weer de eerste lach, de vrolijkheid keert terug. Mensen hebben met goden gesproken en goden hebben hun lot bepaald. Het is goed om te leven, zo menen ze.

: - : - :